

Verzacht je hart

een vertaling van
Dhamm qaswat al qalb

IBN RAJAB

vertaling & uitleg
Sonny Van Exaerde

Oorzaken van verharding

وأما أسبابُ القسوةِ فكثيرةٌ، منها: كثرةُ الكلامِ بغيرِ ذكرِ
اللهِ، كما في حديثِ ابنِ عمرَ السَّابِقِ. ومنها: نقضُ العهدِ
مع الله تعالى.

De oorzaken van verharding van het hart zijn er meerdere, waaronder: **te veel praten zonder Allāh te gedenken**, zoals in de voorgaande overlevering van Ibn °Umar¹.

Daarbij hoort ook het **verbreken van het verbond met Allāh** de Glorieuze en Sublieme.

* * * * *

¹ In een andere overlevering werd er ook aangegeven dat er uit een zitting waarin de naam van Allāh niet wordt gedacht, geen goeds voortkomt. De Profeet ﷺ zei: "Er is geen volk dat samenzat en vervolgens de zitting verliet zonder Allāh ﷻ te hebben gedacht of het lijkt alsof ze bij een kadaver van een ezel zaten en het zal voor hen een moment van spijt zijn op de Dag van de Opstanding." Zie: *Abū Dāwūd*, p. 960, nr. 4855 en *Badhl al Majhūd*, vol. 13, pp. 272-273.

ومنها: كَثْرَةُ الضَّحْكِ، ففي التِّرْمِذِيِّ، عن الحَسَنِ، عن أَبِي هُرَيْرَةَ، عن النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا تُكْثِرِ الضَّحْكَ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحْكِ تَمِيتُ الْقَلْبَ» وقال: رُوِيَ عن الحَسَنِ قَوْلَهُ.

Een andere oorzaak is **onnozel veel lachen**.¹ In At Tirmidhī via Al Ḥasan via Abū Hurayrah zei de Profeet ﷺ : “*Lach niet onnozel veel, want onnozel veel lachen doodt het hart.*”² En hij zei: “*Het werd ook overgeleverd als uitspraak van Al Ḥasan.*”³

* * * * *

¹ Het gaat hier om iemand die alles in het leven licht opneemt en om het minste licht. Glimlachen is uiteraard aanbevolen. Het is zeker en vast niet zoals sommigen laten blijken: hoe meer men fronst, hoe religieuzer men is. Onze geliefde Profeet ﷺ zei: “Jouw glimlach in het gezicht van jouw broeder geldt voor jou als een goede daad.” *At Tirmidhī*, p. 598, nr. 1956.

² *At Tirmidhī*, p. 696, nr. 2305.

³ Kortom, de *ḥadīth*-experten verschillen of deze uitspraak wordt toegeschreven aan de Profeet ﷺ of aan Al Ḥasan, de Opvolger.

فَمَا بَعْدَ الْمَمَاتِ سِوَى جَحِيمٍ لِعَاصٍ أَوْ نَعِيمٍ إِنْ أَطَعْتَا

Na de dood is er niets anders dan een Laaiend Vuur | Voor een zondaar, of een Gelukzalig Genot als je gehoorzaam bent

وَلَسْتَ بِأَمَلٍ رَدًّا لِدُنْيَا فَتَعْمَلْ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْنَا

En je zult geen enkele hoop hebben om terug te keren naar deze wereld | Om iets goeds te doen in dat wat je hebt achtergelaten¹

وَأَوَّلُ مَنْ أَلُومَ الْيَوْمَ نَفْسِي فَقَدْ فَعَلْتَ نِظَائِرَ مَا فَعَلْنَا

En de eerste die ik vandaag berisp, ben ik zelf, want voorwaar | Ik heb gedaan wat jij hebt gedaan²

أَيَا نَفْسِي أَخَوْضًا فِي الْمَعَاصِي وَبَعْدَ الْأَرْبَعِينَ وَفَيْتِ سِتًّا

Oh mijn ziel, geef je je over aan zonde | Na het bereiken van [de leeftijd van] zesenzeertig jaar³

¹ Dit is een verwijzing naar de verzen 99-100 uit hoofdstuk Al Mu'minūn: "Maar wanneer de dood tot één van hen komt, zegt hij: "Mijn Heer, stuur mij terug, zodat ik goed kan doen in datgene wat ik heb achtergelaten."

² Ibn Rajab zegt hier eigenlijk: "Ik ben niet vrij van hetgeen waarmee ik jou vermaan. We zitten in hetzelfde schuitje."

³ De auteur was zesenzeertig jaar toen hij dit zei. Dit komt neer op dertien jaar voor zijn overlijden.

Over de vertaler

Sonny Van Exaerde is geboren en getogen in België. Hij bekeerde tot de islam toen hij 15 jaar was. Na zijn middelbare school is hij op 18-jarige leeftijd gaan reizen, met als doel om islamitische wetenschappen te (be)studeren. Zijn kennisbestemmingen zijn naast België en Nederland onder andere Egypte, Saoedi-Arabië, Frankrijk en Turkije. Gedurende deze reizen heeft hij mogen genieten van zowel theoretische als praktische deskundigheid van grote geleerden als shaykh dr. Ayman Rushdi Suwayd, shaykh Mohammed Mujir Al Khatib Al Hasani, shaykh Mohammed Bassam Al Hijazi en anderen. Het opdoen van kennis is voor de heer Van Exaerde een voortdurende reis.

De heer Van Exaerde bestudeerde verschillende islamitische wetenschappen, maar voor *hādīth*-wetenschappen heeft hij zijn voorliefde. Hier is hij actief mee bezig, niet alleen als vertaler en auteur van verschillende werken, maar ook als inspirerende docent. Momenteel is de heer Van Exaerde docent Arabisch bij de Fontys Hogeschool, docent 'islam' in het secundair onderwijs en doceert hij onder andere

hādīth-wetenschappen, geloofsleer (*°aqida*), plichtenleer (*fiqh*) en Arabische grammatica bij diverse insituten. De heer Van Exaerde heeft meerdere *ijāzāt* behaald, waaronder van shaykh dr. Ayman Rushdī Suwayd voor meerdere *hādīth*-collecties.

Binnen het team van 't Kennishuys vervult de heer Van Exaerde de rol van vertaler, auteur en inhoudelijk meezeer.